

ଜାତୀୟ ସମର ସଙ୍ଗୀତ

ନବମ ଭାଗ

ପରିଚାଳକ :—

ଓଡ଼ିଶା ସଙ୍ଗୀତ ପ୍ରଚାର ବିଭାଗ,
କଟକ

ମୂଲ୍ୟ ଟ ୦ / ୬

ଡି. ୧୨୩

ଜାତୀୟ ସମ୍ପରସଙ୍ଗୀତ

(ପଢ଼ାଇ ଅପାଦେ ବହୁ୍ୟ ତମକର—ବୃତ୍ତେ)

କହୁଗଲା ବୁଣି   କେତେ ନ କହୁଛୁ

କଲା କେବେ ସବୁ ସହଇ ।

ଝୁଲୁ ଝୁଲୁ ହାତୀ   ଗୁଲେ ରାଜପଥେ

ଭୁକି ଭୁକି ରୁତା ମରଇ । ୧ ।

ଖୁଜୁହୁଜୁ ହାତ   କସ ନ ଫିଙ୍ଗୁଛୁ

ଦେଉଳ କି ତହିଁ ଟଳଇ ।

ସହଗ୍ରା ବୁବୁରେ   ସ୍ଥାପି ଫଳେ, ଧୀର—

ପାଣି ପଥରକୁ କାଟଇ । ୨ ।

ସାଉଣ୍ଡିଲା କାଣ୍ଡ   ଯୁଦ୍ଧକୁ ନ ପାଏ

ପର ବୁଦ୍ଧି ଘର ନାଶଇ ।

ଅଳସ ଲବନ   ଅଥୟ ଦୃଶ

ଦଣ୍ଡିଖୋର ପର ଭାସଇ । ୩ ।

ଗରଜିଲା ମେଘ   ବରଷଇ ନାହିଁ

ଶୁଣିଲା ବିଜୁଳି ମାରଇ ।

ବଂସାବଳୀ-ପାଠକ

୧୩ ୧୪ ୧୫

ବୁଦ୍ଧ ତାହାର ନ ଥିବାର । ୪ ।

ପାଚାଳ-ସୁଦୃଢ଼

ଗଣ୍ଡି ଚେର ଯାଉ

ସେ କି ସହକରେ ଟଳାଇ ।

ବଜ୍ରବାହା ଯାହୁ

ସାହାଣି ଅରକ୍ତ

ଦୁଇ ବାହା କିବା କରଇ । ୫ ।

(ଦୁଃଖୀଧନ ଚକ୍ରାନ୍ତନ ରେ—ପ୍ରତି)

ତନ୍ତ୍ରୀ ଭାବ । ତନ୍ତ୍ର ପଦ୍ଧତି ।

ଅନ୍ତରେ ନ କର ଢିଲେ ଶବ୍ଦରେ । ପଦ ।

ମନ୍ତ୍ରରେ ତୁ ବିଗୁର ଦେଶ, ତୋର ହେବୁ ସୁଦେଶ ଟେକ,

ଭଦ୍ରକ ଗାୟକ

ଏ ଭୁବନ ମତ୍ସ୍ୟ

ବାଇସିବ ଶ୍ରେଣୀ ଶ୍ରେଣୀ ତତ୍କାରେ । ୧ ।

ତୋର ବୁଣା ମୋଟ ଖସାର,   ବଳ୍ଲୁ ଯେଣୁ ହୃଦୟଦାର,

ସେହି ଦୋଷେ ଅଛି

ହେଲୁଣି ଇମାମ

ଗଳା ଶୁଖିଲାଣି ଗଣି ଟଙ୍କା ରେ । ୨ ।

ଗଜମଲେ ତୋ ପୁଅଟି ଅ,

ଗଡ଼ଜାତ ଏ ନୟନୁଁ ଲେଖକ ।

ବିକିଗାମ୍ ଅମ୍

ବସନ୍ତ ଶେଷ ସନ୍ତ

ହଝଗଲଣି ତ ଦୁଇ ପଖା ଚୋର । ୩ ।

ସତେ ଭୁ ରେ ମହତ ରଖି,   ବରଦତ୍ତ ଭରଦ୍ଦୁ ସୁଖୀ ।
 ଦେଖି ଅଖି ଦୁଇ   ଲେଖି ରଖିବ ତା
 ବିଦେଶୀ ନ ଦେବେ ଗଲେ ଧର୍ତ୍ତା ଜେ । ୪ ।

(ରାଧାଗୋବିନ୍ଦ—ପ୍ରତି)

ଶୁଣ ତନ୍ତ୍ରୀୟୁଅ ମୋ ହର ଅଳି, ତନ୍ତ୍ରୀୟୁଅ ରେ ।
 ଭଲଙ୍ଗିନୀ ନୋହୁ ଭଲଲ ବାଳୀ, ତନ୍ତ୍ରୀୟୁଅ ରେ । ୧ ।
 କର କପାଶୁଷ ମାଣବୁ ମାଣ, ତନ୍ତ୍ରୀୟୁଅ ରେ ।
 ସୁଅଁ ରଣ ସୁତା କାଟବୁ ପୁଣ, ତନ୍ତ୍ରୀୟୁଅ ରେ । ୨ ।
 ନୋଟରେ ଗୋଟାଇ ବୁଟାରେ ଦେବୁଁ, ତନ୍ତ୍ରୀୟୁଅ ରେ ।
 ଟାଣ ବାଣ ଦେଇ ବୁଣାଇ ନେବୁଁ, ତନ୍ତ୍ରୀୟୁଅ ରେ । ୩ ।
 ବାରହାତ ଲମ୍ବ ନଅ ଗୁଣଣ, ତନ୍ତ୍ରୀୟୁଅ ରେ ।
 ପ୍ରସାର ଯେମନ୍ତେ ହେବ ତା ପିଣ୍ଡ, ତନ୍ତ୍ରୀୟୁଅ ରେ । ୪ ।
 ପିନ୍ଧିବେ ତୋ ମାତା ଭଗିନୀ ପରା, ତନ୍ତ୍ରୀୟୁଅ ରେ ।
 ପଦଗଣ୍ଡି ଲୁଚି ଶୋଭିବ ଧରା, ତନ୍ତ୍ରୀୟୁଅ ରେ । ୫ ।
 ଓଡ଼ଣା ଟାଣନ୍ତେ ପିଠି ନ ଦଣ୍ଡ, ତନ୍ତ୍ରୀୟୁଅ ରେ ।
 ଅନ ଦେଶମାନ ଗୁଞ୍ଜି ନ ହସ୍ତ, ତନ୍ତ୍ରୀୟୁଅ ରେ । ୬ ।
 ଗୋଡ଼ ଗାଡେ ଭର ବସିଲେ ଭୁଢ଼, ତନ୍ତ୍ରୀୟୁଅ ରେ ।
 ଦେଶେ ବସ୍ତାଭବ ରହୁବ ନାହିଁ, ତନ୍ତ୍ରୀୟୁଅ ରେ । ୭ ।

ଜର ତୁ ନ ଯା ତନ୍ମୁବାୟୁ ଏତେବେଳେ ।
 ସର ଯାଉଛୁ ମହତ ଦେଶ ବେନି ଡୋଳେ ।
 ଭେକ ଥିଲେ ଭବରେ, ମିଳିବ ତୋ ପାଖରେ
 କାହିଁରେ ରହୁବ ଟେକ । ୧ ।
 ଇନ୍ଦୁଳ ସଲ୍ୟାସୀ ବେଶ ବୁଲିଲୁଣି ସାଜ ।
 ତୋ ପରା ଭୁଲ ଥାଉଁ ଏ ଜୀବନରେ ଅଜ ।
 କେମନ୍ତେ ତୋ ସ୍ଥିତିରେ, ସହୁବ ଏ-ସିତିରେ ।
 ଦେଶବାସୀଙ୍କ ବିପତ୍ତି । ୨ ।
 କପା ସୁତା ବାପା ଯେବେ କରୁଛୁ ତୁ ଗୁପ୍ତ ।
 ସେ ବେଳେ କାହିଁ କଷଣ ବୁଝିବ ତୋ ଦେଶ ।
 ପାପାଣ ତୁ ନୋହୁରେ, ଭ୍ରଷଣ ନ ଦେଉ ରେ ।
 ଭ୍ରଷଣ ସମୟ ଏହୁ । ୩ ।
 ସଞ୍ଜ ସକାଳେ ତୋ ବୁଣା ପଖାଳ କରୁଛୁ ।
 ଅନାଉଁ ଅନାଉଁ ଫୁଲ ଉଠିବ ଏ ବୁଦ୍ଧ ।
 ଚିତ୍ତ ଉପବନରେ, ଫୁଟିବ ସୁମନରେ ।
 ବାସେ ମୋହୁବ ଭୁବନ । ୪ ।

(ରାଗ—ଗୌଣୀ)

ବସନ କର ବସନ, ଉର୍ଦ୍ଧ୍ବ ଶୁଣ୍ୟ-ତପନ ।
 କେଶେ ପଳାଇବ ଶୁଦ୍ଧ ତାମସୀ ଶଙ୍କା ।

ପଦା ତନ୍ତ୍ର ଠକଠକି   ବାଲେରେ ନ ପିବୁ ଠିକି,
 ବକି ଟଙ୍କା ନେଇ ଛଡ଼ା ମାନସରକ୍ତା ।
 ବକାଇ ମୁଖକୁ ବସନା ।
 ଏହା କଲେ ପୁରବ କି ମନ ବାସନା । ୧ ।

ଦନେ ତୋ ବୁଣା ବସନ,
 ବଣ ନଳୀରେ ଅସନ,
 କରୁଥିଲୁ ତା କେସନ ପାଇଁ ରେ ଭୁଲ ।
 ଭୁଲି ଦେଖି ଦଶନ,
 ଲୁଗାଲୁଗା କି ସନ ?
 ପୁଣି ରାଜବ ଧର ତୁ ତୋ ଚଣ୍ଡା ନଳ ।
 ଲୁଣି କରି ଘରଣୀ ତୋର ।
 ଦେଇ ବାଲେ ଧରଣୀ ଦଶିବ ସୁଦର । ୨ ।

ମୋଟ ସୁତା କରି ଯୁକ୍ତ,
 ତଥର କରୁ ମାଠ,
 ଅକାଟ ଶୀତକୁ ଯେହ୍ନେ ହୁଏ ହେବଟି ।
 ବଡ଼ ନିଅ ଶୀତ ଗାର,
 ବୁଲ ରେ ଶୁଣି ପୁରୁର ।
 ପାରିହେବୁ ତେବେ ଏହି ବସମ ବାଟ ।
 ପାଣ୍ଠି ପାଇଁ ନ ଭର ତିଳେ ।
 ମନ ଥିଲେ ଧନ ମାନ କତିରେ ମିଳେ । ୩ ।

କୁଟାଞ୍ଚ ଦେଇ ମନ୍ତ୍ର ସକଳ ଭ୍ରାଣୀ,
ପାଶୋଡ଼ି ବେନି ଅସ ପୁରୁଷ ଶାନ୍ତି ।
ସ୍ଥାଗତ କର ଶାଶ୍ୱତ ଜୁମ ଗରିମାମୟ ଘରଣି,
ଉଜ୍ଜ୍ୱଳ ଭୂର୍ବ ରେଣୁ କଣାଟିକୁ
ଶିରରେ କରି ବିଛୁଆ । ୧ ।

ଯେଉଁ ଧରଣୀର ବୁଦ୍ଧପରେ ଦନେ,
 ଶୁକ୍ଲଧୂଳେ ଦିନେ ସଦମ୍ମ ଗହଣେ ।,
 ସେହି ଧରଣୀର ବୁଦ୍ଧେ (ଅତି) କଥା ଅଳସ ଚରଣ ପଡେ ଥର,
 ବୁଝାଇ ଦିଅରେ ଛବିତା ଚନ୍ଦ୍ରା
 ନବ ତେଜ ପ୍ରାଣେ ଭର । ୨ ।

ଭେଦ ପାରୁନାହିଁ ଏକ ଅବରଣ,
 ତମସା-ମଳିନ ହୋଇଛି ଚପଳ ।
 ଭ୍ରମ ଦେଶ ମାତା କରୁଣ ହୃଦୟ ଶୁଭ୍ରନାହିଁ କିରେ ବାନେ,
 ଅକାଳ ଅଶନ ସମାଜ ଉଦୟେ
 ରହିଛି ରେ ମୃୟମାଣେ । ୩।

ହରାକ୍ତ ଯେଉଁ ସୁଯୋଗ୍ୟ ସନ୍ତାନ,
ନାହିଁ କରେ କେହି କରବ ପୁରଣ ।
ଅନ୍ଧ ପରା ତୁମେ କୋଟି ସନ୍ତାନରେ ନାହିଁ କି ତୁମଠି ପ୍ରାଣ,
ପାନକର ନିତି ଅମୀୟ ଶୀୟୁଷ
ତେବେକେ ଏତିକି ସ୍ଥାନ । ୪।

ଦେଖୁ ନାହିଁ କରେ ଅମର ଶରଣ
 (ଗଲାମୁରେ) ପ୍ରାଚୀକୋଳେ ରବି ଉଠେ ନେତ୍ରେ ଭାବ
 ଗଳାତଳ ବଡ଼ ଦେଉଳ ତୁଳରେ ଉଠେ ତାରା ସ୍ବଚ୍ଛଦ,
 ନିହୁଁ ଉଠି ଗୁହଁ ଓଡ଼ିଆ ପୁଅରେ
 ନ ପଡ଼ରେ ଅଉ ଅବ । ୫ ।

ସବୁ ଜାଣି (ଭାବ) ଅତି ହୋଇ ଏକ ସାଧୁ,
 ଭୁଲି ହୁଏ ଦୈତ୍ୟ ତେଜ ମନୁ ଭ୍ରାନ୍ତି ।
 ଶରଣାର ଦୟା ଅବାଳ ଅଶାନ୍ତ
 ସ୍ବାଗତ କର ଶାନ୍ତ । ୬ ।

ଯୁଦ୍ଧ ଅମର ଜୀବନ ପ୍ରଭା,
 ମୁଦେ ଜୀବନ ଗଡ଼େଇ ।
 ବିଜୟୀ ଅମେ ଶତ୍ରୁ ରକତେ,
 ମାତୃତରଣ ଧୋଇଛୁ । ୧ ।
 ସମରଲପ୍ସୁ ଉଜ୍ଜ୍ୱଳୀ ଦନେ,
 ଗଙ୍ଗା-ଗୋଦାବରୀ ଜଣିଛୁ ।
 ଏ ଦେଶ ଯୁବା ବାଣୀ ବିଜୟେ,
 ଅକ୍ଷୟ ପଣ ରଖିଛୁ । ୨ ।

ବାପ ଅମର ବଣ୍ଟର ହୃଦେ,

ରକ୍ତ ଦେଇଛି ତାଳି ।

ଶତ ଅର୍ଘ୍ୟାୟୁ ଅନାଗୁରୁରୁ,

ପଦେ ଦେଇଛି ଦଳି । ୩ ।

କିଏ କହେ ରେ ଓଡ଼ିଆ ପୁଅ,

ସାଗରପଟୁ ନୁହେଁ ।

ଯାହା ବାଲିରେ ଅଟିଯୁ ଯଶ,

ରଖିଲା ଅଜ କିଏ ? ୪ ।

ସାଗରକୋଳୁଁ ରତନ ବାହୁ

ଉଲ୍ଲୀ ଦିନେ ପସା ।

ଗଢ଼ିଲା ହୁଅ ଦେଉଳ ସାର,

ଚକିତ ବଣ୍ଟ ସାରା । ୫ ।

ଗୋହରା ଯୁଦ୍ଧ ମୃତ୍ୟୁ ସେନା,

ପଡ଼େଟି ମନେ ଅଜ ।

ଜାତିର ମାନ ବିଭବ ପାଇଁ,

ସାଜିଲା ରଣସାଜ । ୬ ।

ମାରଇ ବୀର ମରଇ ଅବା,

ଏ ଦେଶ ବୀର ଜାଣେ ।

ବଣ୍ଟର ହୃଦେ ଶବ୍ଦନ ଦାନ,

ଓଡ଼ିଆ ସ୍ବର୍ଗ ମଣେ । ୭ ।

ଅମ ଦେଶର ଅଗତ ଯଶ,

ଗ୍ରାସିଛି କାଳ ଗଠ ।

ଫେରାଇ ଆଣ ଉତ୍ତଳୀ ବାର,

ନ କର ଅନ୍ଧ ମନ୍ଦା । ୮ ।

ଅମରୁ ଅତି ଗୁହଁଛ ବଣ୍ଟ,

ଜାଗ ଉତ୍ତଳୀ ବାର ।

ବିଶ୍ୱର ହୃଦେ ଜଗତ ପିତା,

ଦେବେ ରେ ପୁରସ୍କାର । ୯ ।

(ଧନାଶ୍ରୀ—ଅଠତାଳ)

ବିଜୟ-ଭେଷ୍ମ-ନାଦେ କମ୍ପିତ ରେ ଅବନୀ ।

ନାଗଦଳ ଧମନୀ ଥରାଇ ରେ । ଧ୍ରୁବ

ଶୋଇଥିଲା ବେଶରୀ ଶୁଣି ଶୁଗାଳ ରକ୍ତି

ପୁଲ୍ଲଭ ସତାବେଶ ଉଠିଲା ରେ । ୧ ।

ସେମେଲ ଦେଲା ଥକ୍କା, ବାଜି ବୁଝିଣ ଥକ୍କା,

ହଠାତେ ହଠିଲର ପଡ଼ିଲା ରେ । ୨ ।

ଅପ୍ରିତା ଉପବଶେ, ମରୁ ସାହାସ ତଟେ,

ଜମିନ ଅଭିଧାନ ଶୁଭିତ ରେ । ୩ ।

ଧରମୁଁ ସିନା ଜୟ, ଅଧର୍ମେ ଦେଲା କ୍ଷୟ,

ଅଶା କୁଅର ଭଞ୍ଜ ପଡ଼ିଲା ରେ । ୪ ।

ବିଶ ବରଷ ତଳେ ଅସି ତ ଥିଲା ଥରେ,

ଉଗାର ଦେଲା କ୍ଷତ ଶୁଣିଲା ରେ । ୫ ।

ବୁଝିଣ-ପିଂଡ଼-ଦର   କ ଦମ ହୃଦେ ଧର,
ପଶିଲ ବଧାତା କ ଛଡ଼ିଲ ରେ । ୨ ।

ମନ ମୋଟ କର ଧନ ପେଟ ରଖିଲେ ଭୋକିଲ,
କେ ତୋତେ ଦେବ ପରଶି ।

ଭେଦ ଧର କବା ଲଭ   ତୋକ ଯେବେ ନ ଚଳିଲ,
ଅରେ କଳିଙ୍ଗକୁଳ-ଶଶି । ପଦ ।

ମୁଲ୍ୟ ହୋଇ ତୁ   ବୁଝିଲେ କି ବାଡ଼ ?
ତୋ ପୁତ୍ର ଗାରମା   ହୋଇବ ଉଜାଡ଼ ।

ତୋଷାମଦେ ଧରିଲେ ତୁ ପର ଗୋଡ଼
(ସେ ଦଳ) ଗୌରବ କି ସିଦ୍ଧ ଖସି ? । ୧ ।

ତୋ ନାଚ ବୁଝିର,   ତୁ ସିନା ପ୍ରତାପ
ତୋ କରମ ଫଳେ   ବୁଝିବୁ ତୁ ଦୁଃଖ
ଯେ ଦୁଷ୍ଟଣେ ପୁଣି ହସିବ ବୁଲେବ
ସେ ପାଇ ତୁ ଏକା ଦୋଷୀ ॥

ଏ ସ୍ଥାନ ସ୍ଵଭାବ   ଦୁର୍ବୁଦ୍ଧି ତୁ ଛଡ଼
ମାଡ଼ି ଅସେ ଯୁଦ୍ଧ   ଅଗ୍ନେ ଅଶ୍ଵା ଉଡ଼
ଶତ୍ରୁଶିରେ ପୂର୍ଣ୍ଣ କର ଦେଶ ଗଡ଼
(ତୋ ବୁଲେ) ଲଗା ନା କଳଙ୍କମସୀ ॥

(ଅଶାବସ୍ୟ—ଏକତାଳ)

ପାଇବ ପୁଅ ରେ ଜାଗ
ତୋର ଭାଗା ହୁଅଇ ଦୁଆର ମୁହଁରେ
ଜଗି ବସିଲାଣି ବାଘ । ପଦ ।

ନିଗଡ଼ ନିଦରେ ଶୋଇଛୁ କେତେ ରେ
ନାହୁରେ ମାରୁ ତୁ ତେଲ ।

କୋଣାରକ କୋଣ ଦେଶରେ ପରବୁ
ଦଶିଲାଣି ଦଗଭାଲ ।

ଟାହୁ କରେ ସାରା ଦୁନିଆଟା ଗୁହଁ
ତୋ ମହରଣି ସୁା ଅଙ୍ଗ । ୧ ।

ଠାକରା ହେଲାଣି ଗାଲ ଯୋଡ଼ିବ ତୋ—
ପିଠିରେ ଲାଗିଲା ପେଟ,

ତଥାପି ଥାପି ତୁ ଓଦାକନା ତହିଁ
ଭୋକେ ପଡ଼ିଛୁ ନିପଟ ।

ତହଲ ପଡ଼ିଛି ତହଲ ସଂସାରେ
ତୋର ନିନ୍ଦା ପରସଙ୍ଗ । ୨ ।

ଖୋସଣି ଭିଡ଼ିରେ ଧର ବହୁଁ ତାଲ
ରଖ ତୋ ଜାତିର ଭମ୍ବ,

ପଛଦୁଆ ନାହିଁ ତୋହର ଜାତକେ
ଅଗେ ହାବୁଡ଼ିଲେ ଯମ ।

ତୋ ବଅଁଶେ କାଳ ଦଅନାରେ ତାଳ
ମୁଣ୍ଡରୁ ନ ଖସା ପାଗ । ୩ ।

ନିଜ ଗୋଲ ଖୋଳି ବଢ଼ଇ ଅତି ତୋ

ଦୁଆରେ ଗରଜେ ଅସି,

ସହସ୍ର ସିଂହର ଶବ୍ଦ ଭେଦି ତୁ

ଝଲଝଲ ଅସ ଅସ;

ଦେଖୁ ସାରା ବଣ ନିଃସ୍ୱ ଓଡ଼ିଆର

ତୁମ୍ଭେ ସମର-ଜାଗ । ୪ ।

ତୋଡ଼ି ପରଜ—ଅଡ଼ତାଳ

ମୋ ଜାତିରେ, ହରିଜ ବସନା ଖ୍ୟାତି

ସିନ୍ଧୁରେ ଅରଜି ଅତି ପ୍ରତିପତ୍ତି

ଶେଷେ ହେଲା ଏହି ଗତି । ପଦ ।

ନିଜ ଅସ୍ବତର ଜଗାମାଲୀ ହୋଇଥିଲା

ତୋର ଯଶ ଖ୍ୟାତି

ବିଜୟ ତୋ ଦଳ ଲମ୍ବ ବୁଲୁଥିଲେ

ବିଳାସ ବ୍ୟସନେ ମାତି । ୧ ।

ମତି ରଖି ଧର୍ମ ନିବନ୍ଧର ପ୍ରତି

ବୁଝି ବଲ୍ଲ ରଣ ନାହିଁ

ପାତିଲୁ ଦୁର୍ଭେଦ୍ୟ ବ୍ୟୁତ୍ଥ ଅଗାଧର

ଗଙ୍ଗାରୁ ବାବେଶ ବିଦି । ୨ ।

ତାହାଲେ ହୁ ବଳାଗୁଣକ ବଞ୍ଚିତେ

ନ ଥିବ ତୋହର ଭୀତି

ମାତିଲୁ ଅହା କ ବୁଝଇ ଅରେ

ସ୍ଥାନ ସ୍ଵଭାବେ ସମ୍ପ୍ରତି । ୩ ।

ହାତୀଶାବକରେ ସାଥୀ ଶେନ ହର

ଜନମ ଭୂମି ବସଇ,

ବନ୍ଧି ଜାଲ ବୁଲେ ଜାକନ୍ତି ବୁଝଇ

ଦେଇ ରକତ-ଅହୁଇ । ୪ ।

(ଭୀମ ପରାଣ—ଦାଦରା)

ଅନରେ ନ ଦେଇ ମନ ତପାସର ଧାନ ବୁଣ

ଜାଳି ତୋର ଅଙ୍ଗରୁ ଝାଳ

ରଣ ଦେଶବାସୀ ପ୍ରାଣ ।

ହୁଁତ ସେ ଦେଶର ସୁତ

ଜାଳି ବୁହର ରକତ

ଲକ୍ଷ୍ମୀ ଦୂର ଦେଶରେ ସେ ଦେଶ ତରୁଣଗଣ । ୧ ।

କୋଟି କୋଟି ଭାବ ତୋର

ନିଃସାର ଅତି ଅହାର

ସେତେ ଓଦାକଳା ଦେଇ ବାତରେ ଜାକନ୍ତି ଶୁଣ । ୨ ।

କରିଯା ଯୋଗ୍ୟ କରମ
ଉପରେ ଅଛୁ ଧରମ
ଦେଖୁଛୁ, ତସ ନ ମାନିଲେ (ଦେଶ)
ନମାନୁ ଅତି ତୋ ଗୁଣ । ୩ ।

(ମାଳିଙ୍ଗ ସ୍ଵର)

ଜାଗ ଜାଗ ଜାଗ ଜାଗ, ଜାଗ ଉଲ୍ଲୁଲ ଯୁବକ ଅତି (ଘୋଷା)
ଦେଶରେ ଏବେ ପଡ଼ୁଛୁ ତାଙ୍କ
ରଖ ରଖ ନିଜ ଦେଶର ଟେକ
ଯାଉରେ ପ୍ରାଣ ରହୁରେ ଟାଣ
ଉଠୁରେ ଲାଉଁ ବରାଜି । ୧ ।
ହୁଟଲର ଗବ୍ କରବା ଶବ୍
ଦେଶ ହୁତେ ଦେବା ଧନଜନ ସବ୍
ଶହୁର ବଣ କରବା ଧୁଂସ
ଜୀବନ ମମତା ତେଜି । ୨ ।
ଗାଥ ଗାଥ ବୁଝିଣ ଜୟ ଗାନ
ଉଡ଼ାଥ ଗବ୍ ବଜୟ-ନିଶାଣ
ବାଜୁ ଜୟ ଭେଷ ଧର ତରବାଣ
ନାସ ପୈର୍ଯ୍ୟ ଯାଉ ଭୁଜି । ୩ ।

---

(୦୨)

ବୀର ଓଡ଼ିଆ ଜାତି କେବେ ଜିତିବ ନାହିଁ (ସୋପା)
 ଭାବ ତା ପୁରୁଷ ବଥା ଦେଶ ପାଇଁ ଦେବ ମଥା
 ରଖିଲ ଜାତିର ଟେକ ଜୀବନ ଦେଇ । ୧ ।
 କରେ ଧର କରବାଳ ଦେଖାଇବ ବାହୁବଳ
 ପର ପଦତଳେ କେବେ ନଇଁବ ନାହିଁ । ୨ ।
 ମାର ଶତ୍ରୁ କର ଜୟ ସୁବଦ୍ଧ ଓଡ଼ିଆ ପୁଅ
 ଗଜପତି କୀର୍ତ୍ତିକଥା ଭୁଲିବ ନାହିଁ । ୩ ।
 ଏ ଦେଶ ବୀର ସନ୍ତାନ ତରେ କି ଶତ୍ରୁ କମାଣ
 ପଛ ଦୁଆ ଏ ଜାତିର ଜାତକେ ନାହିଁ । ୪ ।
 ଜାଗିବ ତା ପୁରୁଷ ସ୍ତୁତି ଶତ୍ରୁ ଅଗେ ଛାଡ଼ି ପାତି
 ମିତ୍ର ଭଲେ ବିଜୟଟୀକା ଦେବରେ ଯାଇ । ୫ ।

ଯେ ଦେଖିଛି ସେ କହିବ କି ନ ଥିଲା ଆମ ଦେଶେ ।
 ସାବୁଥିଲା ମୋ ଜନନୀ ଜାତି ନୁଆ ନୁଆ ବେଶେ ॥
 ଅମ ଦେଶର ସାଧବସୁତ,
 ନ ମାନ ଶର ବରଷା ଶୀତ;

ବୋଇତ ବାହୁ ଦରଅ ବୁଢ଼େ

ବୁଲୁଥିଲେ ରେ ଦୁର ବଦେଶେ । ୧ ।

ସୋଳହାତ ଲୁଗା ବାଉଁଶ ନଳେ,

ରଖୁଥିଲେ ଅମ ତନ୍ତ୍ରୀ ସେକାଳେ,

ଅମ ଦେଶ ପୁଅ ହାତ ଲାଗିଲେ ରେ

ପାଣି ଉପରେ ପଥର ଭାସେ । ୨ ।

ଅସିବ ସେଦନ ଅସିବ ଫେର,

ଜାଗି ଉଠ ଭାଇ ନ କର ଡେର,

ବିଜୟ-ବାନା ପୁରୁଷ ପର

ଉଡ଼ିବ ପୁଣି ତେଜାର ବଶେ । ୩ ।

ଭୟ ନାହିଁ ଥୟ ହୁଅ କୟ ଅମ ପାଇଁ ଥୁଆ

ଦିନେ ହେବ ଅରରନ୍ତେ ଜନନୀ ଅସିଲ ଥୁଆ । ଗୋଷା ।

ଏ ଦେଶ ବିଦ୍ରୋହ ଚନ୍ଦ୍ର

ଅସିବ ଯେଉଁ ଅରାଦ

ନାହିଁ ଶୁଣି ସବୁର ମଥା ଅବିଚରେ ହେବ ନୁଆ । ୧ ।

କାହାର ସାହସ ହେବ

ଏ ମାଟିରେ ପାଦ ଦେବ

ସୁରବେ ବାରୁଦ ସିନା ଅମେ କାଳେ କାଳେ ନିଆଁ । ୨ ।

ଭରଦ୍ବଜ ଯେ ଭୂଲକ୍ଷ୍ମୀ
 ବାସେ ନା କି ହେଲେ ବାସି
 ଶୂରାଳର ଯୁଥ ଦେଖି ତରେ କରେ ମୁଁ ହୁଅ । ୩

କରମ ନିନ୍ଦା ସରମ କଥା ଗରମ ହୁଅ ନରମ ନୋହୁ
 ପରମ ପୁଲକେ ମରମ ଦମ୍ଭେ ସମର କର ଓହ୍ଲିଆ ଭୁଲ
 ବଂସାର ବେଉସା ପାଶୋର ଦେଇ
 କି ହେଲରେ ଅତି ଦନେ କି ଥିଲ
 ମରଦପଣିଆ ଦେଖିବ ଦୁନିଆ ମରବା ପଛେ ତରବା ନାହିଁ ।
 ଯଦରେ ଅଳସ ବଳାସେ ମାରି
 ତୋ ବୁଦ୍ଧ ରକତ ଉଠେ ନା ତାରି
 ଲରବୁ ଅରସୁ ହେବରେ କସୁ ଧଉଳଗିରି ଶୋକରେ ପାଇଁ,
 ପ୍ରତି ଧୁଳିକଣା ପାରେ ତହିଁ ଲତି
 ବାର ହାଡ଼ ମାଂସ ତାର ମାଟି ଗୋଡ଼
 ପୁଛିଲେ ବହୁଳ କହୁବେ ସେ କାଳେ ଏ ଦେଶେ ଶୁରୁ ନଥିଲେ କେହି
 ନ ଉଣି ଏ ମୁଣ୍ଡ ନ ବଢ଼ି ଲହୁ
 କେହି ନ ଅସୁ ଏ ଦେଶକୁ ଅଉ
 କୋଟିଏ କଳଙ୍କ ସେନାଗଣବ ତମକ ପକ୍ଷୁ ଭଗାର ଚାହିଁ ।

ଦୁଃଖ ଘଣେ—ଦେଶ ଦୁରଦଶା ଦେଖି
 ଭଲ ଅମ ପୋତାମୁହଁ ଗଲୁଥାଏ ମୁଣ୍ଡ ଟେକି ଏ
 ଯେ ଦେଶ ସନ୍ତାନ ରକ୍ତପାତ ବନେ
 ଦେବାକୁ ନାଗର ଭୂମି ସୁରମୁନେ
 ଯହିଁ ବାକିତ ପୁଅ ଭେଦେ ଚନ୍ଦ୍ରବ୍ୟୁତ
 ଏକା ସପ୍ତରଥୀ ଭୂଲେ ସେହି ଦେଶ ଅତି ଏକ । ୧ ।
 ଅମଦେଶ ବାର ଧରଲେ ସାୟୁକ
 ଅତଳ ଧରାଏ କରମ-ନାୟୁକ
 ମାର କୋଟି ଶର ଦବସେ ଅରାର
 ନ ପାରେ ଧରାଧାମେ ପଲକ ନ ପଡ଼ୁ ଅଣି । ୨ ।
 ଶବ୍ଦ, ମନ, ଦୃଷ୍ଟି-ଭେଦ ଅତି ନାହିଁ
 କାଳର କବଳେ ଯାଇଛୁ ଉଭେଇ
 ଧନୁ ଜୀର ଦନେ ଥିଲା ନାହିଁ ମନେ
 ଚରପେଷା ହେଲାମାନି ରହିବା କରମ ଠୁକି । ୩ ।

ଟାଣପଣ ରଖି ପ୍ରାଣ ପଛେ ପାଉ
 ଅଶନା ଭଗାଶକ ବରଣ କରି ଅଉ । ପଦା
 ହାଣ ପାଇବ କେ ପାଷାଣେ ଧରି ଦେହ
 ଶାଣ ଦେଇଣ କୃପାଣ କରେ ବହ

ଜାଣ କୀରଜାତ ଦାଣ ବାଟେ ମାତି
 ରାଣ ନ ସେନାଣ ଭଗାସି ଶିର ଖାକୁ । ୧ ।
 ବିହେ ଗୁହଁ ଦନ ନୋହୁଁ ପ୍ରତିକାର
 ଚିନ୍ତିଲା ବାଉ ବାଉ ଅଞ୍ଚଳ ଜନନର
 ସହୁଲା ବହୁ ଦୁଃଖ ରହୁଲା ମନ ମାର
 ବହୁଲା ନାହିଁ ସୁଖ ମଳୟୁ ଅଗ ପର
 ମନ ତାର ନ ମାନେ ଘନଶ୍ୟାମ ବସନେ
 ଅଙ୍ଗି ସାଜବ ରଙ୍ଗ ବେଶରେ ଦାଉ ଦାଉ । ୧ ।

ଉଦ୍‌ଘୋଷନ ଗୀତିକା

(କେତେ ଦୁଃଖ ଅନୁଭବେ)

ଭାବ ପଡ଼ିବ କ,

କେବେ ମୋ ଜାତି-ଦମ୍ଭ-ଶିଖରୀ ? (ଧ୍ରୁବ)

ଅନଙ୍ଗ ଯଯାତି ବୁଦ୍ଧ,

ଗରବେ ଉଠିବ ତେଇଁ,

ଗରଜେ କେଶରୀ ଯହଁ ବାନନ ମୁଖର । ୧ ।

କଳିଙ୍ଗ ମୋର ଜନନୀ

ଧରଣୀର ମଥାମଣି

କୀରପ୍ରସ୍ଥ ବୋଲି ପଡ଼େ କଗଡେ ହର । ୨ ।

ଓଡ଼ିଆ ପାଇକବୃନ୍ଦ

ହୋଇନାହିଁ ଘନବଳ

କରେ ମନ୍ତ୍ର-ବୁଦ୍ଧ ଟାଣ ଲଙ୍ଘନ ମାର । ୩ ।
ପରଶ ମଣି ତା କର

ଲରସ ବୁଦ୍ଧ ପଥର

ପରଶୁ ଲଭଇ ଶ୍ୟାମ ସଙ୍ଗବ-ଶିଷ୍ୟ । ୪ ।
ଥାଉ ଏ ପୁଅ ମାଆର

ରତନ ମୁକୁଟ ବର

ଦରଥ ଲଘି ଜାପାନ କରବ କି ତୁର ? । ୫ ।
ଥରବ ତା ନେତ୍ର ବେନି

ସ୍ଥିର ନୋହୁବ ଧମନୀ

ଲଙ୍ଘନ ତେଜ ଧାର୍ଯ୍ୟ ଶକ୍ତି ଉଥର । ୬ ।
ଭୁବ ନାହିଁ ବୁଲଣିବ

ତେଜ ନାହିଁ ଶକ୍ତିପ୍ରୀତି

ଶକ୍ତିସ୍ଵତ ନାମ ତାର ଦେବ କି ଶକ୍ତି ? । ୭ ।
ସେହିଁ ସିନ୍ଧୁ ମୋ ଦେଶର

ପଦ ଧୁଏ ନିରନ୍ତର

ତହିଁ କି ଭୃଷିବ ଶତ୍ରୁ ବୋଇତ ଧାଡ଼ି ? । ୮ ।
ନୀଳଚର୍ଚ୍ଚ ନୀଳାଚଳେ

ନବ ନାଶି ମନ୍ଥାତଳେ

ବରଦେ ମୋ ଜାତିହୃଦ-କବଚ ପର । ୯ ।

ଥାଉଁ ଏ ତବ ଅମର

ଥାଉଁ ଏ ବଡ଼ ଦେଉଳ

ଅମ ଜାତିମାନ କେବେ ସିବ କୁ ବୁଝି ? । ୧୦ ।

ଉଦ୍‌ବୋଧନ ଗୀତିକା'

(କେତେ ଦୁଃଖରେ ବୁଝେ)

ଶୁଅ ନାହିଁ ଅଜ,

ଉଁ ମାନ ରଖ ତୋର । (ଧ୍ରୁବ)

ଭବିଷ୍ୟ ତୋ ବାରବାଟୀ

ବୋଣାର୍କ ହୋଇଲ ମାଟି

ଜାତି ଗନ୍ତାଘର ତୋର ହୋଇଲ ଭୂର । ୧ ।

ବୁଝି ଓଡ଼ିଆ ପୁଅ

ଲଙ୍ଘି ସାତ ସିନ୍ଧୁପୁଅ

ଗରବେ ଉପାଉଥିଲୁ ବୋଲତମାଳ । ୨ ।

ସେ ଜାତି ରକତ ତୋର

ଧମନୀ ବହୁ ନି ସ୍ଥିର ?

ସିଂହଦ୍ଵାରେ ତୋର ଦେଖ ଶୁଗାଳ ପଲ । ୩ ।

ତୋ ଦେଶ ସାଗର ନଦୀ

ମହୋଦଧି ମହାନଦୀ

ପର ପଦାନତ ହେବ ବଡ଼ ଦାଣ୍ଡ ତୋର । ୪ ।

ନୀଳାଚଳେ ଚଉବାହା

ଈନି ଜଗତର ନାହା

ବରାହ ଦେଉଳେ ତୋର ବାହାବୁ ଡର ? । ୫ ।

ତୋଟିଏ କଳା ପାହାଡ଼

ଗଲେଣି ବଡ଼ ଦେଉଳ

“ବଡ଼” ହୋଇ ପ୍ରଗୁରଇ ସାମ୍ୟ-ମନ୍ତ୍ର ସାର । ୬ ।

ଲଭ ଏ ଶୁଭ ମନ୍ତ୍ରର

ପ୍ରଲଙ୍କେ ଭର ଅନ୍ତର

ମହୋଦଧି କୁଳେ ଅସି ଦୁଅରେ ଠୁଳ । ୭ ।

କଳିଙ୍ଗ ଏ ଦେବ ଭୁବ

ଶତ୍ରୁ କି ପଶିବ ଚେଁ

ଦେବତା ହୋଇବ ଏଥୁ ଯୁଦ୍ଧେ ଅଗଭର । ୮ ।

ଆହ୍ୱାନ ସଙ୍ଗୀତ

ହେ ଉତ୍କଳବାରେ, (ଭୁମ୍ପେ) ଅରଗିର ଚୁର ନିଜ ତେଜପବରେ,

ଥୋଇଯା ଅମର ଶଶ ଏ ପୃଥିବୀରେ । ପଦ ।

ଜନନୀ ରକ୍ଷଣେ ଶଶେ ନ କର ଡେର,

ବାହାର ଭୈରବରବେ ବଜାଇ ଲେଖ,

କରବା ପାଇଁ ସମର

ବାଜ ଉତ୍ସାହେ କମର

ଦଶପାଉଁ ରସୁ ନବସ୍ନାନ ଛବରେ । ୧ ।

ପର କଥା ଥାଉ ଦୁରେ ସାବ ଦୁନିଆ,
 ବୁଲୁଅରୁ ଦେଖି ଦେଉ ଛନିଆ,
 ଓଡ଼ିଆ ଜାତି ମହମା ଓଡ଼ିଆ ଜାତି ଗରମା ।
 ଦୁହେ. ଅର ସର ପାନ୍ଥକୁ ପଦବାରେ । ୨ ।
 ସୁରୁବର ଗଉରବ ବନ୍ଦମ ଖ୍ୟାତି,
 ଭବି ଉତ୍ତମେ ନାହିଁ କି ଗରବେ ଛତି ?
 ବୁଲେ ସେହି ବଂଶଧର ଅଳସ ଭବ ନ ଧର
 ଅସିକତର ପଣ ଖରେ ଶତ୍ରୁ ଶିବରେ । ୩ ।
 ନିରାଶିୟ ସାହସେ ଜନମ ଧରା,
 ସରସ ହରଷେ ଦେଉ ଅକଣ ଭରା,
 କର ନିଶିଳ ହରତ ଧନ୍ୟବାଦେ ମୁଖରତ
 ପିଠୁ କୟ ବାଟ ବଢ଼ୁଦୟା ଗୁରରେ । ୪ ।

(ଗୀତ—ପୁରାଣ, ଅଠତାଳ)

ଏହି ପରା, ପୁତ ଉତ୍ତଳ ବସୁଦୟ ରେ । ପଦ ।
 ଜନପଦରେ ଯେ ବୋଲି ଏ ‘ଶେବଧି’*
 ବରଜିତ ଯହିଁ ଶାନ୍ତି ନିରବଧି
 ପଶାଳେ ପାହାର ତରଣ ନିଧି
 ଭୁଞ୍ଜିବ ପରମ୍ପରା-ରେ । ୧ ।
 ପାର ଦରଶନେ ଅମରବତୀ
 ଗୁରୁ ବୋଲି କେହି ନ ଅଶେ ମତିବି

ରାଜରାଜପୁର ଶୋଭା ସମ୍ପାଦିବ

ହସେ ଯାର ଶିର ଧୂ 'ପର' ରେ । ୨ ।

ବ୍ରାହ୍ମୀ କୈତବିଣୀ ଚନ୍ଦ୍ରୋପୁଳା ହାର

ସମାନ ଯା ବସେ କରନ୍ତି ବହାର

ଉଦାର ବିବିଧ ଶସ୍ୟସେବି ଯାର

ଉରକାଳ ଉରବରା ରେ । ୩ ।

ବର୍ଣ୍ଣ ରସାୟନ ଅମୃତ ସରତ

ପରାୟେ ମଧୁର ଯାହାର ଚରତ

ଯେ ପୁଣି ଅମିତ ଭୁବନ ବିଦତ

ବିଶ୍ୱଜନ ମନୋହରା ରେ । ୪ ।

ଯହିଁ ନୀଳାଚଳ ଶୁଭେ ଅଧିଷ୍ଠିତ

ଜଗନ୍ନାଥ ଭ୍ରାତୃ ଭଗିନୀ ସହୃଦ

ଦାମୋଦର ଭାଷେ ଶ୍ରୀପତି ପତିତ

ଗତି ମୁକତି ପସରା ରେ । ୫ ।

(ପଦ୍ୟ ଦେଇ ନେତ୍ର ମୋହର ରେ, ପ୍ରାଣସଙ୍ଗି ନି—ବୃତ୍ତେ)

ବୁମାର ମାର ସାର ଭରତ ହେ, ଜାଗ ଉତ୍ସାହେ,

ପରୁବ ଗଉରବେ

ଭାବ ରଣପରବେ

ସ୍ଵରବେ ଗାଇ ଜୟ ନିରତ ହେ । ଜାଗ ଉତ୍ସାହେ । ପଦା

ତା ଧ୍ବନା ଧ୍ବନା ଧ୍ବନା   ନାଚୁ ସାଗ୍ର ମେଢ଼ନ
 ଅଳ ମାତୃଭବନରେ ଭଜମାଦନ
 ବଜାଇ କୁଣ୍ଡ ବେଶ କୁଣ୍ଡ ମୁଦନ୍ତ ଗିନ
 ଦେଖାଅ ବାରବାର ବରତ ହେ । ୧ ।

ସୁଦେଶ ରକ୍ଷା ପାଇଁ   ସମରେ ହୋଇ ବାଉ
 ଶଶୀ ଶ୍ରୀ ଦୁର୍ଗାବତୀ ଶ୍ରୀମତୀ ମିଶ୍ରବାଇ
 କାହାର ଥିଲେ ନାଶ ହୋଇ ବଡ଼େ ତ ଭୁଇଁ
 ଅମର ଦେହେ ସେହି ରକତ ହେ । ୨ ।

କଢ଼ି ପାଉଛି ପାପ—   ଅଶୁଣ ଅର ଧାପ
 ଅସ ବାନ୍ଧ କମର ତେଜ କାର୍ଯ୍ୟ କଳାପ
 ଚଳେଇ ତବ ନବ ଅମାପ ପରତାପ
 ହେଉ ସେ ପ୍ରତିଭାୟେ ଅରତ ହେ । ୩ ।

ଉଠ ଉଠ ଉଜ୍ଜ୍ୱଳ ବୀରମଦେ ଗରଜ ।
 ଅପସରନ୍ତୁ 'ପରେ' ଅଜ 'ଅଜ' ଓଁ ବରଜ ।ପଦ ।
 ସହାନୁଭୂତି ବଳେ,   ତୁ ସାଗ୍ର ଧରତଳେ
 ହୁଅ ବଶ୍ୟ ବିଶ୍ରୁତ ରାଜଭକ୍ତ ଅରଜ । ୧ ।

ତବ ବାଚବ ସର,   ତେଜ ପୃଷ୍ଠ ପ୍ରସର
 ଦଳନ କରୁ *ପରପତ୍ନୀ' ବୁଲ ମରଜ । ୨ ।
 ଗଗନେ ପକ୍ତି ପକ୍ତି,   ବିଜୟ ବୈଜୟନ୍ତୀ
 ଉଡ଼ୁ ସୁର ସରତ ତରଙ୍ଗରୁ ତରଜ । ୩ ।

ଓଁ ଅଜ—ସୁଜ,   * ପରପତ୍ନୀ—ଶତ୍ରୁ

ସରସ ହରଷରେ,   ନଗୁର ମାନସରେ
ତାରା ଶବ୍ଦଗଧାରା ଭର ଶାନ୍ତି ସରବେ । ୪ ।

(ଅଜ ଏ ସୁଖ ବାସରେ—ବୁଝେ)

ଓଡ଼ିଆ ବାର ସରବେ,
ଜାଗ ଜାଗ ଜାତି ଗଉରବେ, ଅ-ଅରବେ ।

ଜୟ ଭୁପତି ଜୟ ଭୁପତି ଗାର ସମର ପରବେ । ପଦ ।
ଜାପାନ ଲଠାଲ ପୁଣି ଜରମାନ
ହତାଶେ ସାଧୁସେ ହୋଇ କମ୍ପମାନ
ଦାର ସୁତ ଧନ   କର ବିସର୍ଜନ
ଲୁଚନ୍ତି ଗହନେ ନାରବେ । ୧ ।

ସୁଯୋଗ୍ୟ ସନ୍ତାନଗଣର ଗରମା
ପ୍ରବୁରୁ ଉତ୍କଳ-ଜନନୀ ମହମା
ଶୁଭ ବାରତାର   ଶ୍ରବଣେ ମାତାର
ପୁଲକ ହୃଦୟ ଗରବେ । ୨ ।

(ଧୀରେ ଘେନ ଧୀରେ ବୁଲେଣି—ବୁଝେ)

ଅତି ଗଲେ ସନ୍ଧ୍ୟା, ଦୁଇଦେଶେ,
କରବେଶେ ନୁହେଁ ବାରବେଶେ ।

ମୋ ପରାମର୍ଶ ନିଶ୍ଚୟ ପାଣି

ପୋଲି କହୁଲେ ସେ ହସ ହସେ;

ଅଗୋ ପ୍ରସନ୍ନ,

ସ୍ୱଳ୍ପ ଜଣି ଫେରିବ ମୁଁ ଶେଷେ । ୧ ।

ଦେଲି ସେ କଥାଲେ ମୁଁ ଚନ୍ଦନ,

ତେବେ ହେଲା ମୋର ଛନ ଛନ ।

ମନ ଦେଲୁ ସତେ   ଧରଣ ବାଦେ

ତାଙ୍କ ଭଲ ଜଳୀ ବୁଲମାନ;

ଅଗୋ ପ୍ରାଣବନ୍ଧ,

ମୁଁ ପରା ତାଙ୍କର ଅଧେ ପ୍ରାଣ । ୨ ।

କହୁଲି ହେ ଯାଅ ଯାଅ ଦୁରେ,

ଦେଶ ଡାକ ଦେ ଏ ଅନ୍ତରେ ।

ଲକ୍ଷ୍ମୀ ପ୍ରିୟ ଗାରେ   ଅସୀମ କାନ୍ତରେ

ବରଷା ଜନରେ ଚଢ଼ି. ଦୁରେ

ଅନ୍ଧେ ପ୍ରାଣେଶ୍ବର,

ଭକ୍ତୀକା ନେବ ଏ ବସାଲେ । ୩ ।

ଏ ଦେଶ ମାଟିରେ ସେ ପାପାଜି,

ଥାନ ଦେଇ ପୋତି ଦେବ ଭାଙ୍ଗି ।

ଭଦ୍ରକୋଳା ଦେହେ   ଫେରକ ଯେବେ ହେ

(ନ ରଖି ସମରେ ଅର ବାସ ।

ଅହେ ପ୍ରାଣେଶ୍ଵର,

ପାଶେଟି ଧରିବ କୋଳେ ଯାବ । ୪ ।

ହସି କହଲେ ସେ ରହୁ ରହୁ,

ଫେରକ ଯେବେ ମୁଁ ପ୍ରାଣସନ୍ତ ।

ମୋ ଅନ୍ଧ ବୁଝଣ

ଶତ ସତ ଚିତ୍ତ

ପୁରସିବ ତୁମ ମୁଖ ଗୁଣି

ଅଗୋ ପ୍ରେମମୟୀ,

ଯାଏ ଦେଶ ପ୍ରେମେ ମୁଁ ଗାଧୋଇ । ୫ ।

ମୋ ପ୍ରୀତିମୁକୁଟ ରଖି ଘରେ,

ଯାଉଛି ଗୋ ଅଳ ମୁଁ ସମରେ ।

ବିଜୟୀ ବରରେ

ଫେରକ ମୁଁ ଯେବେ

ମୁକୁଟ ଦେନିବ ଅଜ୍ଞ ଅରେ,

ଅଗୋ ପ୍ରାଣସନ୍ତ

ତୁମେ ସେ ମୁକୁଟ ଏ ଅନ୍ତରେ । ୬ ।

(ଝୁଲିଅ ଗୋ ବଶୋଗ ବାହା—ବୁଝେ)

ଛଡ଼ି ଦେ ଗୋ ଦେଖିବ ଯାଇ,

ମତ ମତ ଗୁଲିଯାଏ ଦାଣ୍ଡେ କେ ବାହି ।

ଶିରେ ତାର ଲୁହା ଟୋପି ହାତେ ବନ୍ଧୁକ ।
 ଦେଖିଲେ ଗୋ ନାଚ ଉଠେ ଦେହଟା ଯାକ ॥
 ଗମ ଗମ ଝାଳ ମୁହଁ ଝରି ପଡ଼ୁଛି ।
 ଅଟେ ତାର ପର ପର ବାନା ଉଡ଼ୁଛି ॥
 ଗୋଟି ପଥରକୁ ଦଳ ଗୁଳିକୁ ସେ ତ ।
 ତା'ରୁଲେ ବସିବ ମିତ ବଳିବ ଚିତ୍ତ ।
 ମିତ ଯେଣେ ଯିବ ମୁଁ ତ ଯିବ ତା ପଛେ ।
 ଉଡ଼ିଲେ ଉଡ଼ିବ ମୁହିଁ ଅକାଶେ ଉଡ଼େ ॥
 କି ସୁନ୍ଦର ଗୀତ ଗାଏ ପଦ ପଦକ ।
 ମନେ ମୋର ଲଖିଗଲା ସତେ ପଦକ ॥
 ସେ ଗୋ ପରା ଯୁଦ୍ଧ କରେ ଜାପାନୀ ବୁଲେ ।
 ମୁଁ କି ହଟି ଯିବି ମାଆ ନଳୀ ଧଲଲେ ॥

(ପ୍ରିୟା କି କଲେ ଏ ରାତିରେ—ବୃତ୍ତେ)

କେତେ ଦମ୍ଭକଣ୍ଠ ଗୁଣରେ ।

ଯୁଦ୍ଧେ ଗଲା ପୁଅ ମାତିରେ ।

ଝୁପି ପଡ଼ିଥିବା

ଯଶ ଟେକମାନ

ରଖିଲା ଓଡ଼ିଆ ଜାତିରେ । ୧ ।

ଗୁପ୍ତ ଛଡ଼ା ଦିନେ ଯା'ର,

ନ ଥିଲା ଅନ ବରୁର ।

ଦେଖିଲୁ ବହୁଳ   କେ କାନେ ବହୁଳ

ଅଗରୁ ପଶିଲୁ ଧସିରେ ॥

ପତ୍ତରେ ରହୁଲୁ ଘର,

ପ୍ରିୟା ପ୍ରୀତି ଅପଣାର ।

ଅଗରେ ଦଶିଲୁ   ଦେଶ ମାତାଭୂପ

ଦୁଆରେ ଜାହାଜ ଅଗ ରେ ॥

ଦନେ ତା ଦେଶର ଭଲ,

ଗଙ୍ଗାକୁଳେ ଧାଉଁ ଯାଇ ।

ଅର ବଧୂଥିଲୁ   ଧରଥିଲୁ ଅସି

ସେ କଥା ଭୁଲୁଲୁ ବସି ରେ ।

ପଶ୍ଚିମେ ଦେଖିଲୁ ରଣ,

ପୁରୁଷ ଜାପାନର ପଣ ।

ଏତେବେଳେ କିଏ   ଘରେ ବସିପାରେ

ଦେଖି ମାତା ଦୁଃଖଗୁଣି ରେ ॥

ଜୟ ଗୀତି

ରାଗ—ଭୈରବୀମିଶ୍ର, ତାଳ-ଚତୁର୍ଦାସୀ

ଜୟଗୀତି ଗାଅରେ ଜନମରୁମି ମା'ର ମୋର ।

ଗଗନ ପବନ ଭର ଗମ୍ଭୀର ନାଦେ ଧ୍ବଜତ ଭର ପଞ୍ଚୀ ପୁରୀପଦା

ଉତ୍ସବମୟ ଅତି ଏ ସୁଦିନେ,

ପୁରବ ସୁଦନ ଜାଣେ ପ୍ରାଣେ ପ୍ରାଣେ;

ଟାଳଦେଇ ରଠାର୍ଦ୍ଧର ଅଭିମାନ ଯା' ସୋହାଗ ସ୍ନେହ-ତୋର । ୧।

ଧର୍ମର ଚର ରୁଚର ପୀଠେ ଅଧର୍ମ, ବହେଷ, ବାଦ,

ଟେକିବ କାହୁଁ ଟେକ ନିଶାଣ, ହଂସାପ୍ରଣୋଦିତ ସାଧ

ଶତ ମୁସୋଲମାନ ଉଷତେ ମିଶିବେ ସେ ଯେ ପ୍ରେମ ଅବୁପାର । ୨।

କି ହୁଅ ଦେଖିବ ହୁଅଇର ଧୁଅ,

ଜାପାନର ସଙ୍ଗେ, ସରକି ଏ ନାଟ;

ନରେଶ-ବୁଲ-ମୁରୁଟ ବୁଝିଣ-କେଶରୀ ସମ୍ରାଟ ଯା'ର—

ଶ୍ୟାମଳୀ ମା' ମୋର ହୃଦୟରେ ଅତି ସରସେ ଅନିବାର । ୩।

ଦଗଦଗନ୍ତେ ଶରତରାଶିର ଅମୀୟ ଶୁଭ୍ର ଶୋଭା,

ବହୁଯାଏ ରେ ପରାଗ ରେଣୁ ସରାଗେ ମନକେନ୍ଦ୍ର

ପ୍ରଗତି କୁଲେ ଯଦିମଧ୍ୟାହ୍ନବେଳେ ଯଦିମଧ୍ୟାହ୍ନବେଳେ । ୪।

ରାଗ—ତୋଡ଼ି ପରଜ, ତାଳ—ଖେମଟା

ଦେଖ ଶସିଲ ରେ, ତବର ଶବ୍ଦ ଅଶ ।

ଅଶ ବାଦିଗଲେ ଅପେ ଅପେ ଶସି ପଡ଼ିବଟି ଦୁଇ ତକ । ପଦ୍ୟ

ନାକ ବାନ ମୋଡ଼ି ବୋଇଲି ଇଟାଲୀ “ମିହିରଣ ମୋତେ ରଖ,
ମୋର ପ୍ରାଣୀନତା, କଳାବୁଶଳତା, ନ କର ଅଗ୍ନି ପରଶ” । ୧।

ପରଦେଶ ପରଧନ ଶୋଷଣର ରଥରେ ଶେଉଁ ଅଶ,
ସପ୍ତ ଏବେ ନାକ ତା’ର ମଜା ଗୁଣ ନିଜ ଦେଶ ନିଜେ ରଖ । ୨।

ହେବ ଜଗନ୍ନାଥ ସ୍ବର୍ଗ ଅତୀତ କରନ୍ତି ଶୂନ୍ୟରେ ରହ,
ସ୍ବର ମାନବର ଦମ୍ଭ ଅହଙ୍କାର ନ ପାରନ୍ତି ସେହୁ ସହ । ୩।

ହେ ରଣବୌଶଳ ତାକୁ ଅବହେଳି ନ ଚାହୁଁବ କେବେ କେହୁ,
ଗାଥ ହେ ତାଙ୍କର ଜୟ ଅନବାର ହୃଦ୍ଭାବଣ୍ଡି ଏକା ସେହୁ । ୪।

ପ୍ରବଚନସୁଦର ଦାସ, ବି. ଏ. (ଏମ. ଏଲ. ଏ.)